

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Mińsk, gub. mińska, Cesarstwo Rosyjskie; obecnie Białoruś

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum pomocy naukowych przy mińskich żeńskich pedagogicznych kursach
(Музей наглядных пособий при Минских женских педагогических курсах).

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Zbiory muzealne instytucji pedagogicznej

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum instytucji pedagogicznej (przy kursach pedagogicznych, mieszczących się przy szkole żeńskiej). Finansowane odgórnie (przez Wileński Okręg Naukowy). Zbiory o profilu pedagogicznym. Obiekty reprezentujące przekrój dziedzin wiedzy wykładanych w szkołach średnich i podstawowych.

Daty działalności / zakres czasowy:

1910 – 1918

Dostępność

Dostępność ograniczona (nauczyciele i kursantki).

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Mnemoniczna.

Rodzaj pamięci

Narodowa: rosyjska/ religijna: prawosławna

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Biblioteka/dokumentacja/obszar historyczny: wizerunki/obszar techniki: modele/obszar naturalny: okazy geologiczne i zoologiczne.

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Nie istnieje	Zapewne kursy prowadzone były przy żeńskim miejskim gimnazjum, mieszczącym się przy ul. Preobrażeńskej 31. Tam więc mieściło się muzeum.

DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	X	X
GODZINY OTWARCIA	X	Brak danych
DYREKTORZY	X	X
ZARZĄDCA	X	Wileński Okręg Naukowy
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadaptowany)	X	Adaptowany

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Nie stwierdzono

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

„Nie ma wątpliwości, że takie muzea, przedstawiając materiał naukowy, wywołają zainteresowanie w szkołach, ożywią wykładanie i posłużą jako jeden ze środków dla samokształcenia nauczyciela. Można z przekonaniem powiedzieć, że otwarte muzea będą cieszyć się zainteresowaniem nauczycieli i odegrają należyłą rolę w dziele narodowego kształcenia”.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Brak konkretnych danych

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Wileński Okręg Naukowy

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Brak danych

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Nie stwierdzono

Szczegółowa historia instytucji

Regulamin muzeum zatwierdzony został przez władze Wileńskiego Okręgu Naukowego 29 VII 1910 r. Niejasne są informacje dotyczące umiejscowienia placówki („женское городское училище”). Wnioskujemy, że jej siedzibą był budynek jedyne państwowego gimnazjum żeńskiego w Mińsku (ul. Preobrażeńska 31). Przy muzeum znajdował się komitet [zarządzający] składający się z dyrektora szkół ludowych guberni mińskiej (funkcję tę pełnił wówczas Polikarp Andrijewicz Sokolow), jego zastępcy oraz 5 członków.

Nie są nam znane losy placówki po początku 1915 r.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Kolekcja tego muzeum pod względem tematycznym była podobna do mieszczących się w placówkach mieszczących się przy seminariach nauczycielskich Wileńskiego Okręgu Naukowego. Składały się nań pomoce naukowe do: prawa Bożego, j. rosyjskiego, historii, geografii i etnografii, arytmetyki i geometrii, fizyki, przyrodoznawstwa, umiejętności praktycznych (robót ręcznych), preparaty w spirytusie, wypchane ptaki i zwierzęta, przybory dla wycieczek entomologicznych, podręczniki i poradniki. Według stanu na 1 I 1911 r. w muzeum znajdowało się 615 egzemplarzy o wartości 551,44 rubli. W końcu 1910 r., czyli w początkowym okresie istnienia placówki, jaj zbiorami mogli się posługiwać jedynie wykładowcy na kursach

W sprawozdaniu za 1914 r. inaczej przedstawiono podział tematyczny kolekcji (w sposób bliższy temu, jaki stosowano przy opisie muzeów seminaryjnych). W każdym razie, 1 I 1915 r. w placówce znajdowało się 157 poz. w 627 egzemplarzach pomocy naukowych o wartości 551,44 rubli. Składały się nań obrazy, mapy, albumy, modele, szkice, preparaty, kolekcje i różnego rodzaju inne przedmioty. W 1914 r. nie odnotowano żadnych nabytków. W ogóle widać, że w stosunku do 1911 r. stan zbiorów niemal się nie zmienił (a może w ogóle, a różnica wynika z metodyki obliczania). Całość majątku muzeum oceniono wówczas na 1000,87 rubli.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Brak

Strategia pozyskiwania zbiorów

Zakupy

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Ministerstwo oświaty za pośrednictwem Wileńskiego Okręgu Naukowego.

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Brak

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

Brak danych.

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

W pomieszczeniu muzeum.

Wystawy czasowe

Brak

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Brak danych

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Nie stwierdzono

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Brak danych

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Ми́нск і – najpewniej – okolice (gubernia?)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

Wiadomo, że 1910 r. ze zbiorów korzystali wykładowcy kursów i nauczyciele szkoły, przy której one się odbywały, zaś w 1914 r. ciż wykładowcy oraz słuchaczki kursów podczas zajęć w szkole wzorcowej (ćwiczeniowej).

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

- Днепров Э.Д., *Российское образование в XIX – начале XX века*, т. 2. Москва 2011, s. 521–525.
- Гужалоўскі А., *Нараджэнне беларускага музея*, Мінск 2001.
- Отчет о состоянии учебных заведений и учреждений Виленского учебного округа за 1910 год, Вильна 1911.
- Отчет о состоянии учебных заведений и учреждений Виленского учебного округа за 1914 год, Вильна 1915.
- Памятная книжка Виленского учебного округа на 1915 год, Вильна 1915, s. 409–410.
- Сергееенкова В.В., Ершова О.И., Гулюк М.А., Шараева Е.И., *Виленский учебный округ: политика российского правительства в области образования (вторая половина XIX — начало XX в.)*, „Российские и славянские исследования”, т. 3, 2008, s. 57–75.
- Учебные округа, [w:] *Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона*, т. XXXV, С.-Петербург 1902, s. 102–103.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Nie stwierdzono

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Brak

Ciekawe cytaty

Zob. rubryka „Misja muzeum”. Jest to cytat z: *Отчет о состоянии учебных заведений и учреждений Виленского учебного округа за 1909 год*, Вильна 1910, s. XXVIII.

UWAGI:

Serdeczne podziękowania dla p. Taczany Zacharowej z Białoruskiej Biblioteki Narodowej w Mińsku za dostarczenie pdf-ów wszystkich trzech tomów: *Отчета о состоянии учебных заведений и учреждений Виленского учебного округа*.

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Dariusz Dąbrowski

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

X

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	